

Pražský inspektorát

Arabská 683, 160 66 Praha 6
Tel.: 220 611 002 | Fax: 235 364 448
E-mail: csi.a@csicr.cz | www.csicr.cz
ID DS: g7zais9 | IČ: 00638994

Hlavní město Praha
Mariánské náměstí 2/2
110 01 Praha 1

Váš dopis zn./ze dne

--

naše značka

ČŠIA-612/16-A

vyřizuje/linka

Holá/ 235 091 029

V Praze dne

21. března 2016

Výsledek šetření stížnosti

Česká školní inspekce na základě několika stížností ve věci obzvláště hrubých útoků žáků vůči pedagogickému pracovníkovi školy a ve věci neřešení nastalých problematických událostí ze strany vedení školy provedla ve Střední průmyslové škole, Praha 10, Na Třebešíně 2299, inspekční činnost dle §174 odst. 5 zákona č. 561/2004 Sb., o předškolním, základním, středním, vyšším odborném a jiném vzdělávání (školský zákon), ve znění pozdějších předpisů. Výstupem inspekční činnosti je tento výsledek šetření stížnosti. Současně byla provedena kontrola dodržování právních předpisů podle § 174 odst. 2 písm. d) zákona č. 561/2004 Sb., o předškolním, základním, středním, vyšším odborném a jiném vzdělávání (školský zákon), ve znění pozdějších předpisů, a zákona č. 255/2012 Sb., o kontrole (kontrolní řád). Výstupem je protokol o kontrole. Oba tyto výstupy je pak třeba vnímat jako komplementární.

Šetření se opíralo zejména o skutečnosti zjištěné ve výše uvedené škole ve dnech 16. až 18. února 2016, 23. až 25. února a 14. a 15. března 2016, dále o vyjádření ředitele školy, statutární zástupkyně ředitele školy, zástupce ředitele školy, třídního učitele 2. E, pedagogů školy, žáků třídy 2. E a o kontrolu příslušné dokumentace. Celá problematika i jednotlivá zjištění byly také konzultovány s externími odborníky zaměřenými na problematiku šikany (a šířeji sociopatologických jevů obecně) a extremismus mládeže. Inspekční tým vyhodnocoval a v kontextu vlastního šetření využíval také informace dostupné z veřejných zdrojů a konzultoval své poznatky s Policí ČR. V průběhu inspekční činnosti byla Česká školní inspekce v kontaktu také se zřizovatelem školy, kterým je Hlavní město Praha, Mariánské náměstí 2/2, Staré Město, 110 01 Praha 1.

Průběh a zjištění

Žáci třídy 2. E předali dne 12. ledna 2016 učitelce českého jazyka videozáznam pořízený z hodiny anglického jazyka, na kterém bylo zachyceno hrubé chování tří žáků vůči učitelce L. V. (náznaky úderů pěstí v těsné blízkosti obličeje učitelky, neartikulovaný řev před jejím obličejem, zesměšňující posunky, bránění odchodu ze třídy zatarasením dveří lavicí). Ze zápisů

z ústních jednání vyplývá, že důvodem předání videonahrávky bylo přesvědčení žáků, že ředitel školy alespoň na základě jednoznačných faktů zjedná nápravu ve výuce anglického jazyka, na jejíž nízkou úroveň několikrát během školního roku žáci upozorňovali (viz níže), a také skutečnost, že chování tří žáků začalo být pro spolužáky zásadně nevhodné a nepřijatelné.

Videozáznam byl téhož dne přehrán vedení školy a třídnímu učiteli, který identifikoval aktéry šikanování učitelky anglického jazyka. Tito žáci byli dne 13. ledna 2016 pozváni na jednání s ředitelem školy, statutární zástupkyní ředitele školy, školním metodikem prevence, výchovnou poradkyní a třídním učitelem. Žáci se ke svému hrubému chování přiznali.

Školní metodik prevence a výchovná poradkyně navrhovali vyloučení žáků ze školy a podání trestního oznámení Policii ČR, ředitel školy a jeho statutární zástupkyně navrhovali pouze podmíněně vyloučení a udělení třetího stupně z chování.

Dne 14. ledna 2016 se na vyzvání statutární zástupkyně ředitele školy dostavili do školy zákonní zástupci tří žáků zachycených na videozáznamu. Jednání probíhala vždy jen s jedním žákem a jeho zákonnými zástupci a účastnili se jich také školní metodik prevence, výchovná poradkyně a třídní učitel. Ředitel školy se těchto jednání neúčastnil, jejich vedením pověřil svoji statutární zástupkyni, která je také jako jediná podepsána na předložených zápisech z těchto jednání (nelze tedy ověřit, zda zápis z jednání odpovídá jeho průběhu, zda jsou s takto popsaným průběhem jednání srozuměni další zúčastnění a zda tento zápis nebyl zpracován dodatečně).

Dne 18. ledna 2016 proběhlo mimořádné jednání pedagogické rady, na kterém ředitel školy rozhodl o podmíněném vyloučení dotčených žáků. Z katalogových listů vyplývá, že za 1. pololetí školního roku 2015/2016 byli tito žáci na vysvědčení hodnoceni třetím stupněm z chování.

Období školního roku 2014/2015

Učitelka L. V., vůči které bylo zaznamenáno nepřijatelné chování ze strany žáků, vyučovala na předmětné střední škole od 2. února 2015 v sedmi třídách anglický a ruský jazyk. Záznamy z hospitační činnosti statutární zástupkyně ředitele školy z 20. března 2015 a vlastní hospitační činnosti České školní inspekce z 23. května 2015 (v květnu 2015 provedla Česká školní inspekce v dané škole komplexní inspekční činnost) dokládají, že výuka ve 2. pololetí školního roku 2014/2015 byla vyučující L. V. realizována v souladu se školním vzdělávacím programem, stanovené cíle hodiny byly splněny, k jejich dosažení byly využity účinné formy a metody, výuka probíhala v přátelské atmosféře, žáci měli prostor pro samostatné vyjadřování. Také z výpovědí žáků vyučovaných učitelkou L. V. vyplynulo, že v období druhého pololetí školního roku 2014/2015 (únor – červen 2015) nedocházelo k žádným nevhodným projevům chování žáků vůči pedagožce a ani ve třídě 2. E se neprojevovaly žádné negativní postoje žáků a ani nespokojenost s kvalitou výuky, která byla prezentována pedagogům školy v pozdějším období.

Období školního roku 2015/2016

Ve školním roce 2015/2016 vyučovala L. V. anglický a ruský jazyk v jedenácti třídách. Z inspekčních rozhovorů a z doložené e-mailové korespondence vyplývá, že předsedkyně předmětové komise a třídní učitelé tříd, ve kterých L. V. vyučovala, již v počátcích školního roku zaznamenali, že učitelka L. V. má oproti minulému školnímu roku potíže s organizací výuky. Šlo především o zajištění výuky učebnicemi, což dokládá zápis z předmětové komise ze dne 14. října 2015 a e-mailová korespondence ze začátku října 2015. Předsedkyně předmětové komise zaslala v kopii obsah těchto e-mailů také řediteli školy a statutární zástupkyni ředitele. Ředitel školy i jeho statutární zástupkyně tedy měli již v měsíci říjnu 2015

informaci, že výuka anglického jazyka vedená učitelkou L. V. není zajištěna učebnicemi nezbytnými pro řádnou výuku.

V říjnu 2015 informovali žáci 2. E. svého třídního učitele o nízké úrovni výuky anglického jazyka vedené učitelkou L. V. Upozorňovali také na její pozdní příchody do hodiny, na předčasné odchody z hodiny a na skutečnost, že se neustále probírá pouze jedno téma (Londýn), což dokládají i zápisy v třídní knize v měsících září a říjnu 2015. Třídní učitel situaci ve věci nedostatečného průběhu výuky anglického jazyka vedeného L. V. projednal ústně s předsedkyní předmětové komise ještě před čtvrtletní klasifikační poradou. O dalším potenciálním riziku ve vztahu k výuce pedagožky L. V. ve třídě 2. E tedy již v tomto období věděli další pracovníci školy. Z inspekčního šetření také vyplývá, že na zhoršující se situaci ve výuce anglického jazyka vedení pedagožkou L. V. pravděpodobně měl vliv také její zhoršující se zdravotní stav.

Po klasifikační poradě, která se konala 11. listopadu 2015, informoval třídní učitel 2. E o možných problémech s kvalitou výuky anglického jazyka ve skupině vyučované L. V. přímo ředitele školy. V této době již měla předsedkyně předmětové komise informace o nízké úrovni výuky L. V. i od žáků dalších tříd, než je 2. E. Ve spolupráci s vyučující anglického jazyka, která učila paralelní skupiny s pedagožkou L. V., provedly analýzu klasifikace, ze které vyplynulo, že u některých žáků chyběla průběžná klasifikace a že průměry jednotlivých skupin vyučovaných L. V. se pohybovaly v rozpětí od 1,1 do 1,9, což se výrazně lišilo od hodnocení skupin vyučovaných jinými pedagogy, které se pohybovaly v rozpětí od 2,2 do 3,1. Předsedkyně předmětové komise provedla hospitaci u pedagožky L. V. Její rozhodnutí provést hospitaci podpořil i rozhovor s ředitelem školy při jejich setkání dne 23. listopadu 2015, z něhož bylo zřejmé, že ředitel školy byl informován o závažných problémech ve výuce, což uvedl i do zápisu při jednání s Českou školní inspekcí. Rovněž další zástupce ředitele uvedl, že ředitel školy měl informaci i o neadekvátní klasifikaci žáků. Již v tomto období tedy mělo vedení školy i další pracovníci školy řadu informací týkajících se výuky pedagožky L. V. ve třídě 2. E (případně týkajících se její výuky obecně), na které ovšem nebylo adekvátně reagováno.

Výše zmíněnou hospitaci ve třídě 2. E uskutečnila předsedkyně předmětové komise ještě téhož dne, tedy 23. listopadu 2015. Zápis z hospitace na formuláři školy určeném k tomuto účelu byl předán asistentce ředitele, a byl tedy k dispozici řediteli školy. Z obsahu záznamu jednoznačně vyplynulo, že kvalita výuky neodpovídala úrovni požadované školním vzdělávacím programem. Rozbor hospitované hodiny byl uskutečněn v týdnu od 1. prosince 2015 za přítomnosti statutární zástupkyně ředitele a předsedkyně předmětové komise, což obě České školní inspekci do zápisu z ústního jednání potvrdily. Rozbor vyučovací hodiny však bohužel není doložen žádným zápisem. Konkrétní opatření ke zlepšení výuky přijata nebyla a vedení školy ve třídě 2. E žádnou následnou hospitační činnost neuskutečnilo. Velmi obecně formulované závěry ve smyslu, že musí dojít k nápravě ze strany vyučující, vyplývají až ze zápisu ze dne 18. prosince 2015, který byl pořízen z jednání s L. V. Zápis je oproti běžným zvyklostem opět podepsán pouze zástupkyní ředitele školy. Jednání bylo iniciováno další stížností žáků 2. E ze dne 17. prosince 2015 sdělené statutární zástupkyní ředitele školy. Dle výpovědí žáků při inspekční činnosti šlo již o druhou stížnost adresovanou přímo vedení školy. V prvním případě (ještě před 23. listopadem 2015) šli žáci oznámit řediteli školy, že učitelka L. V. je zamčena v kabinetě a pláče. Ředitel školy je odkázal z důvodu své zaneprázdněnosti na svoji asistentku, tedy opět významně podcenil celou situaci. Ve druhém případě (17. prosince 2015) jednali žáci se statutární zástupkyní ředitele a sdělili jí, že učitelka L. V. neučí (pozdní příchody, předčasné odchody z vyučovací hodiny a nízká obtížnost učiva) a že je to znepokojuje, protože se jedná o jejich maturitní předmět.

S poklesem kvality vzdělávání ve třídě 2. E, který nebyl ze strany vedení školy dlouhodobě řešen, přestože na problematickou situaci bylo vedení školy opakovaně upozorňováno, se od října 2015 začalo zhoršovat také chování některých žáků, které mělo zpočátku charakter vyrušování v hodině. V důsledku chybného vyhodnocování řady nepřímých varovných signálů ve vztahu k situaci ve třídě 2. E a v důsledku neřešených projevů nekázně přešlo jednání tří žáků v listopadu 2015 v cílené útoky a v zesměšňování učitelky. Vedení školy však projevy rizikového chování k učitelce neřešilo a postupně došlo k zintenzivnění útoků vůči vyučující. Dne 6. ledna 2016 oznámili žáci 2. E třídnímu učitelce, že v hodinách anglického jazyka panuje velká nekázeň a že se jedná o možnou šikanu učitelky některými žáky. Třídní učitel věc projednal s L. V., která mu údajně sdělila, že se třídou nemá problémy a že je vše v pořádku. Takový postup, kdy třídní učitel celou věc projednal s dotčenou pedagožkou sám a neobrátil se znovu na vedení školy, na školního metodika prevence nebo na školní psycholožku, rovněž nelze považovat za vhodný postup při řešení rizikového chování žáků.

Dne 7. ledna 2016 na pravidelné schůzce žákovského parlamentu žáci 2. E informovali zástupce ředitele o nekvalitní a obsahově chudé výuce anglického jazyka vedené L. V. s tím, že na tyto záležitosti různými formami poukazovali již v počátcích školního roku. Stížnost žáků podpořili také zástupci žáků tříd 1. B a 2. A (doloženo zápisem s podpisy zúčastněných). Zástupce ředitele školy vnímal stížnost jako závažnou a bezprostředně po skončení jednání žákovského parlamentu informoval ředitele školy s doporučením situaci řešit. Opatření k nápravě stavu však opět přijata nebyla, čímž došlo k opakovanému neřešení celé problematiky ze strany vedení školy, ačkoli o problémech v různých ohledech vedení školy vědělo již dlouho. Dle vyjádření žáků 2. E se následně šikanování pedagožky stupňovalo, proto se rozhodli předat videozáznam někomu z pedagogů a učinili tak 12. ledna 2016. Ve dnech bezprostředně následujících po zhlédnutí videonahrávek a udělení kázeňských opatření třem žákům - aktérům hrubého chování ovšem nikdo z vedení školy, ani školní metodik prevence, ani výchovná poradkyně se žáky 2. E o závažnosti celé situace nehovořili, čímž se dopustili dalšího zcela nevhodného přístupu k celé záležitosti.

Opatření však vedení školy nepřijalo ani směrem k ochraně pedagožky L. V., která ve třídě 2. E pokračovala ve výuce (šlo o 5. vyučovací hodinu dne 14. ledna 2016). V odpoledních hodinách téhož dne v areálu školy upadla, byla odvezena záchranou službou, od 15. ledna 2016 byla v pracovní neschopnosti a dne 2. února 2016 učitelka L. V. zemřela.

Dne 28. ledna 2016, po čtrnácti dnech od předání videonahrávek vedení školy, byl ve třídě 2. E realizován se školní psycholožkou a psychologem sekundární preventivní program. Jeho vyhodnocení se zúčastnil třídní učitel a bylo domluveno pokračování programu na 4. března 2016. O smrti vyučující se žáci dozvěděli, když zjišťovali důvod vyvěšení černého praporu na budově školy. Po smrti vyučující do doby vyšetřování kauzy policií nikdo z vedení školy s žáky 2. E o závažném problému šikany nehovořil, což potvrdili při ústním jednání ředitel školy i žáci.

Jako problematická se ukázala také práce školního metodika prevence, školní psycholožky a výchovné poradkyně, a to zejména v tom smyslu, že jejich činnosti nebyly vykonávány v souladu, jejich komunikace byla buď nedostatečná, nebo neprobíhala vůbec a jejich kompetence se nepřekrývají a jejich činnosti vzájemně nedoplňují, ale naopak jsou v nich prázdná místa.

Shrnutí

Česká školní inspekce na základě zjištěných a výše naznačených skutečností konstatuje, že vedení školy mělo řadu relevantních informací o nezajištění a nízké kvalitě výuky anglického jazyka i o dalších problémech ve vztahu k výuce anglického jazyka ve třídě 2. E již v 1. čtvrtletí

školního roku 2015/2016. Ředitel školy na základě řady podnětů však nerozhodl o konkrétních opatřeních k zajištění řádné výuky, ačkoliv tak přirozeně měl učinit.

První informaci, že učitelka L. V. si neplní své pracovní povinnosti a že nemá výuku anglického jazyka řádně zajištěnu učebnicemi, obdržel již v měsíci říjnu 2015. V měsíci listopadu 2015 následovaly informace od třídního učitele, předsedkyně předmětové komise a žáků 2. E, že v hodinách anglického jazyka vedeného L. V. výuka neprobíhá řádně. Skutečnost, že výuka neprobíhá v souladu s obsahem školního vzdělávacího programu, dokládají zápisy v třídních knihách, které byly vedením školy kontrolovány.

Od 23. listopadu 2015 měl ředitel školy k dispozici písemný záznam na formuláři z hospitace provedené předsedkyní předmětové komise u učitelky L. V., který stížnosti žáků potvrzoval a jehož závěr byl velmi závažný. Označil výuku jako neodpovídající nastavené úrovni vzdělávání. Důležitost informace dokládá skutečnost, že jednou z kompetencí předsedkyně předmětové komise je posuzování kvality výuky cizích jazyků. Přesto od měsíce října do konce měsíce prosince ředitel školy nepřijal a nerealizoval žádná opatření k zajištění výuky. Výuka anglického jazyka ve 2. skupině třídy 2. E se neuskutečňovala podle školního vzdělávacího programu (§ 7 odst. 2 školského zákona).

Konkrétní opatření nebyla přijata ani v měsíci lednu, tj. poté, co dne 17. prosince 2015 upozornili žáci 2. E zástupkyni ředitele školy, že výuka v podstatě neprobíhá. V té době již vedení školy mělo prokazatelně informace i o zdravotních potížích učitelky L. V., neboť dne 14. prosince 2015 byla odvedena asistentkou ředitele a jedním ze žáků k závodní lékárně. Další důležitou informaci měl ředitel školy ze schůzky žakovského parlamentu konané dne 7. ledna 2016, na níž si žáci tříd 1. B, 2. A a 2. E stěžovali na nízkou úroveň výuky vedené L. V. Informaci obdržel jednak od svého zástupce, který byl přítomen na jednání žakovského parlamentu, jednak ze zápisu z tohoto jednání. Tím, že se ředitel školy adekvátně nezabýval vyjádřením žakovského parlamentu, nesplnil povinnost, kterou ukládá školský zákon (§ 21 odst. 1 písm. d) školského zákona).

Závěry

Z výše uvedených zjištění České školní inspekce vyplývá, že ředitel školy od měsíce října 2015 do poloviny měsíce ledna 2016 prokazatelně věděl o nevyhovující úrovni výuky a také o déletrvajících nekázních žáků, která v důsledku neřešení celé záležitosti ze strany vedení školy vyústila až v napadání učitelky L. V. Tím došlo k porušení školského zákona, neboť ředitel školy odpovídá za poskytování vzdělávání v souladu s tímto zákonem a vzdělávacími programy uvedenými v § 3 a odpovídá za odbornou a pedagogickou úroveň vzdělávání viz § 164 odst. 1 písm. b) a c) školského zákona.

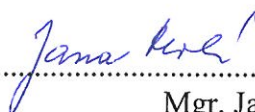
Po oznámení žáků o šikaně dne 6. ledna 2016 nebyly ze strany vedení školy podniknuty žádné účinné kroky. Škola nezačala případ šikany šetřit, nepřijala žádná bezprostřední opatření vedoucí k jejímu zamezení a nepřijala ani žádná opatření na ochranu pedagožky L. V. Tím došlo k porušení školského zákona, neboť škola je povinna vytvářet podmínky pro předcházení sociálně patologickým jevům (viz § 29 odst. 1 a školského zákona). Dále ani po 12. lednu 2016, kdy došlo k předání videonahrávek pedagogům školy, ředitel školy či jím pověřený člen vedení nebo školní metodik prevence či výchovná poradkyně s žáky třídy 2. E o závažnosti celé situace nehovořili a nezdůraznili před žáky hlavní zásady vzdělávání, mezi které patří dle § 2 odst. 1 písm. c) školského zákona vzájemná úcta, respekt a důstojnost všech účastníků vzdělávání. Ředitel školy jednal pouze s aktéry šikany, kterým bylo uděleno podle školského zákona kázeňské opatření. Opatření nebyla přijata ani na ochranu učitelky L. V., neboť i po odhalení šikany vůči její osobě dále v dané skupině vyučovala.

ČŠI hodnotí postup vedení školy v záležitosti obzvláště hrubých útoků žáků vůči pedagogickému pracovníkovi školy jako chybný a v rozporu se zásadami vzdělávání danými školským zákonem (§ 2 odst. 1 písm. c) školského zákona). Na základě výsledku šetření byl vyhotoven protokol o kontrole č. j. ČŠIA-613/16-A, v kterém jsou kromě kontrolních zjištění uvedeny také návrhy na zlepšení stavu školy.

S ohledem na ustanovení § 174 odst. 5 zákona č. 561/2004 Sb., o předškolním, základním, středním, vyšším odborném a jiném vzdělávání (školský zákon), ve znění pozdějších předpisů, Vám předáváme výsledek šetření České školní inspekce k dalšímu řízení a zároveň Vás žádáme o zaslání informace o vyřízení šetření a o případných opatřeních přijatých k nápravě.

S pozdravem

Česká školní inspekce
Pražský inspektorát
Pražská 683, 160 66 Praha 6 1

Mgr. Jana Holá
školní inspektorka

Ing. Dana Vesecká
školní inspektorka

Na vědomí:

Osoba pověřená řízením školy